

2 Νεσερίων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Μουσ. IV, 12/1970

Ερασιώτρ. IV

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΤΙΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-1-70 / 31-1-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Κρανοχώριον*
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας *Καστορίας*
Νομοῦ *Καστορίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἀναστάσιος*
Σ. Ἰ. ὠ. ν. τ. α. σ. ἐπάγγελμα *Διδ. ἀδ. δ. κ. α. λ. ο. σ.*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Κρανοχώριον - Νεατορίου - Καστορίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... *Ἐπ. τ. ἀ. (7)*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἀρ. Γιούριος Φωτόπουλος*
τοῦ Σ. Ἰ. ὠ......
ἡλικία *63 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις... *Δ' ἀνημερικῶν*
..... τόπος καταγωγῆς *Κρανοχώριον*
Καστορίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Δ. Ἰ. δ. β. π. ἀ. ν. π. ρ. ἴ. λ. ο. ὄ. θ. α. ι.*
αἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι ἤδυναντο ἐν ὄρει ἔσθου
καὶ αἱ ἐπὶ λόφου ἐπὶ τὴν βόσκην τῶν ποιμνίων
Υπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Δ. ε. ν. ὑ. π. ἴ. ρ. χ. ο. ν. ἰ. δ. τ. α. ι.*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *ο. ἰ. δ. α. ι. σ.*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν πλείουσιαν τοῦ συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τρυ, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Ν. α. ι.*.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *Εἰς... ἀμφοτέρας... εἰς... γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Τεχνίται... ἐν... γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δολόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Προσόντων*

1912... τὰ ἀπογεμάχια... ἑκαθλίερον... εἰς... εἰς... εἰς...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

Ἐργάται... ἐχρησιμοποιοῦντο... μόνον... ἐπὶ... καὶ... προήρχοντο... ἀπὸ... ἀνδρες καὶ γυναῖκες... εἰς... εἰς χρῆμα εἰς εἰς εἰς... ὡς ἀμοιβή

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

Δούλοι... ἐπὶ... ἀν...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *1956... εἰς... εἰς...*

κλήματα των καὶ ἐκτοξεύονται... εἰς... εἰς... εἰς...

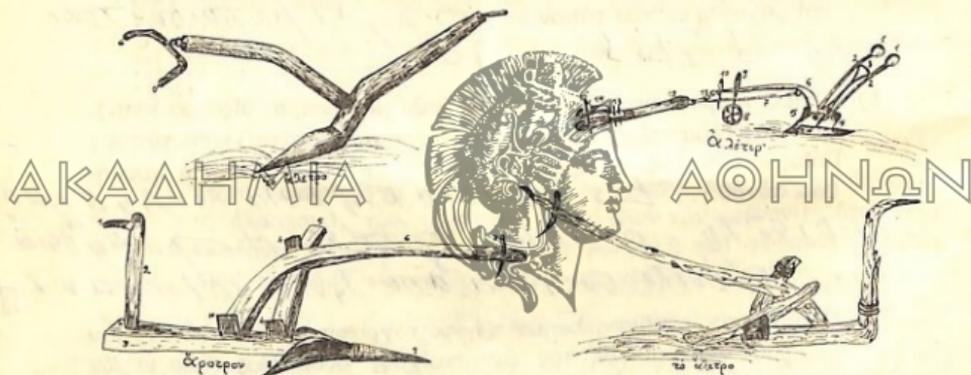
β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *Οὗτοι... εἰς...*

Τὸ 1956... εἰς... εἰς... εἰς...

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δ. 4. 1. 9. 5. 0
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ? Α. Π. 7. 0. 1. 9. 5. 0

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... τ. 0. 3. 5. 1. 4. 0. ἄροτρον
 7. 0. κατ. 9. 0. κ. ἐν. α. 7. ε. δ. 1. 7. 0. 3. 0. 3.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησίην).

- 4) Τό ύνι. Τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εΐναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερώδων (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνι (ἢ τὰ έν χρήσει, εάν εΐναι διαφορών τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Τ.ύ. ύ.ν.ι... Τ.οῦ. ξ.υ.λ.ί.ν.ο.υ... ά.ρ.ό.τ.ρ.ο.υ... ἢ... Τ.ο... μ.ι.σ.ί.
 μ.ε.ρ.ε.φ.ῆ... δ.τ.ο. γ.ε. ά.ρ.ό.τ.ρ.ί.σ.α.ν... ά.ρ.ό.τ.ρ.ί.σ.α.ν... ἢ... ἢ... ἢ... ἢ...
 ε.ρ.δ.ε.ν... τ.ῶν... χ.ω.ρ.α.φ.ι.ῶν.....

ύνι

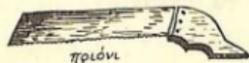
- 5) Ποίον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;... 7.....

6) Ἦτο (ή εΐναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

- 7) Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άριδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

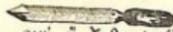
ε.κ.ε.π.ε.ρ.ι., π.ρ.ι.ό.ν.ι., ά.ρ.ί.δ.ι.....

πριόνι

άριδα

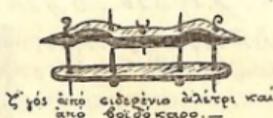

ρινι ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... *Β. ο. ε. ε.*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... *Δ. ο. ο. ζ. ο. α.*.....

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ... *Ν. α. ι.*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

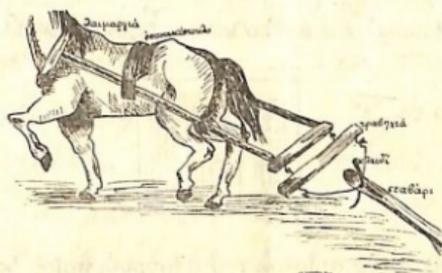
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... *Κ. ο. ο. ο. ο. ο.*

12) Ἐκ τίνος γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετικῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΠΑΙΣΙΩΝ
 ... ρ. φ. ω. κ. ε. ... γ. ... μ. ν. α. ... ε. α. ... δ. ε. ... κ. π. ... ρ. χ. ε. ν.
 ... α. ν. ... ρ. α. λ. ... ε. ι. ... τ. α. ... δ. π. ... τ. ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλμων ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ...

... τ. ο. ν. ... ζ. ο. ν. ...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

... τ. ο. ... ζ. ο. ... δ. ι. ... δ. η. ... ρ. ο. ... τ. ο. ... ν. ... δ. ο. ... π. ... κ. α. ... ε. ι. ... τ. ο. ... ζ. ο. ... λ. ... ν. ... ο. ... α. ... ρ. ... ο. ... τ. ... ρ. ... ο. ... ν. ...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

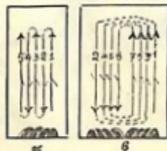
... κατευθύνει ... ὁ ... γεωργός ... τὰ ... ζευγμένα ... ζῶα ... με ... σχοινί ... τὸ ... βοῦ ... κ. α. ... τ. ο. ... ὁ ... λακ ... κ. α. ... ν. ... ο. ... τ. ο. ... α. ... ζ. ο. ... π. ... χ. ... δ. ε. ... ζ. ο. ... κ. α. ... τ. ο. ... τ. ο. ... ζ. ο. ... λ. ... ν. ... ο. ... α. ... ρ. ... ο. ... τ. ... ρ. ... ο. ... ν. ...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένους αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

μ.κ. τ.α. ξ.δ. κ.ο.ν... ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 Τὸ χωράφι α.δ. λ.δ. σχεδιάγραμμα α.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

καὶ μ.κ. τ.α... β.ι.θ.ρ.υ.ν.κ... ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 διάγραμμα β

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, οἰσισιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

μ.κ. τ.α. ξ.δ. κ.ο.ν... ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν;

ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

μ.κ. τ.α. ξ.δ. κ.ο.ν... ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.
 ἄ.ρ. α.τ.ρ. ο.ν. α.δ... ἰ.θ. ο.κ.ε.

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς... ὀ.λ.α... τ.α... ὀ.ρ.κ.μ.α.τ.α...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα, αὐτὰ, π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... *Δ.ι.α... Τ.η.ν... ὀ.τ.π.α.ρ.α.ν*

τ.α.ν... ὀ.γ.μ.η.τ.ρ.ι.α.κ.ῶ.ν... Ἐ.φ.ί.ν.ο.ν... τ.ο... ὀ.ν... ὀ.ρ.φ.ῶ.μ.α.τ.α... τ.ὸ... ἔ.ν.α... Ἰ.ο.ῦ.ν.ι.ο.ν.ῆ... Ἀ.ῦ... λ.α.ν... ὀ.τ.ο.ν... καί... τ.ὸ... ἄ.λ.λ.ο.ζ.ῶ.ν... ὀ.κ.τ.ῶ.θ.ρ.ι.α.ῶ.ν... Μ.ο.ἔ.μ.θ.ρ.ι.ο.ν... τ.ὸ... π.ρ.ῶ.τ.ο... ἔ.λ.έ.φ.ε.τ.ο... ὀ.α.κ.ω.μ.α.καί... τ.ο... ὀ.τ.ῶ.θ.ρ.ο... ὀ.ν.τ.ῶ.μ.α

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαρτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ... ὀ.ν.τ.ῶ.μ.α... κ.η.π.ε.υ.τ.ῶ.ν... τ.ὸ... π.ρ.ῶ.τ.ο... ὀ.ρ.φ.ῶ.μ.α... ἔ.φ.ί.ν.ο.ν... Ἀ.Κ.Α.Δ.Η.Μ.ΙΑ... Τ.ὸ... ὀ.τ.ῶ.θ.ρ.ο... τ.ὸ... ὀ.ν.τ.ῶ.μ.α... ὀ.ν.τ.ῶ.μ.α

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐ.π.ί... ἔ.ν... ἔ.τ.ε.ς... ὀ.τ.ῶ... κ.ά... ὀ.π.α.ρ.ῶ... ὀ.τ.ῶ.θ.ρ.ι...

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν, κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *ὀ.μ.ο... ὀ.ν... ὀ.ν.ω.τ.φ.ω...*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *τ.ο... ὀ.τ.ῶ.θ.ρ.ι*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ρ. β. ... ζ. φ. λ. ε. ...

ψ. ο. ε. δ. γ. ... ε. ι. δ. η. ρ. α. ν. ... ρ. δ. κ. δ. ο. ν. ... ἡ. ὀ. π. α. ι. α
 γ. ε. τ. α. π. ο. ὑ. φ. τ. ε. τ. γ. ο. ... ε. λ. γ. ὀ. ... ε. ν. ὀ. κ. ρ. ὀ. ν. ... γ. ο. ν. ...
 β. ο. υ. κ. ε. κ. τ. ρ. ο. υ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... ρ. η. ... ε. τ. α. γ. ὀ. ... ὀ. φ. φ. κ. μ. α. ... φ. ν. ε. ...

γ. ρ. ι. ... σ. β. ὀ. ρ. κ. ι. σ. μ. α.

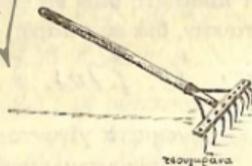
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδες, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σβάρνα
 ξύλινη

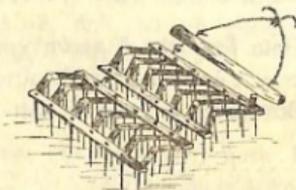
ἐναντρα

τέσμερνα

ὁ βελανόςκος ἢ ράκος

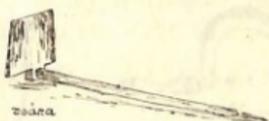

σβάρνα εὐδερνα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάξιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

... 4. χ. ρ. γ. δ. ι. β. α. π. ο. υ. ν. ... κ. α. ι. ... χ. ρ. γ. δ. ι. β. α. π. ο. υ. ν.
ρ. ο. ν. ... κ. α. ι. β. α. π. ο. υ. ν. ... τ. θ. ν. ... τ. θ. α. π. α. ν.

6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργανο και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

4. οὐ. ζ. κ. ρ. ο. σ. ἢ. μ. α. τ. κ. ε. α., γ. ε. δ. α. λ. λ. ἄ. ο. υ. ἰ. ο. σ.
οἱ. π. α. λ. λ. ο. ρ. ο. β. α. κ. ι. σ. π. α. ρ. ἰ. σ. τ. α. ο. ἀ. ν. δ. ρ. κ. η. ν.
βοηθοὶ. δ. ε. ν. ε. ἴ. χ. ο. ν. τ. ἰ. ο. ι. α. ἴ. τ. κ. ρ. ο. ν. ο. μ. α.

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά, και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Δ. ι. α. ... τ. ρ. ι. φ. ν. λ. λ. ι.,

κ. α. δ. λ. ι. ε. ρ. γ. ο. ν. τ. α. ι. π. ο. τ. ι. σ. τ. ι. κ. α. χ. α. ρ. α. φ. ι. α. κ. α. ι.
οὐ. ἴ. μ. ι. κ. ρ. ο. ν. και. ἴ. η. ρ. ι. κ. α. ι. μ. ἴ. σ. κ. ε. τ. ι. κ. η. ν. ἢ. φ. ρ. α. σ. ἰ. α. υ.

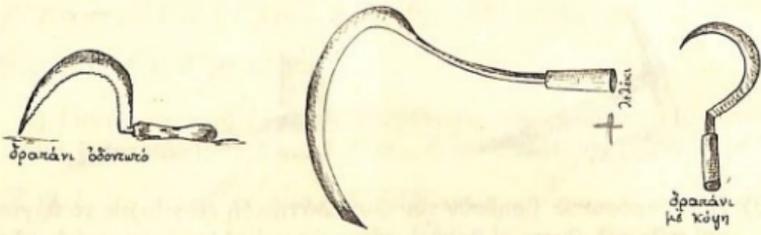
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) και ἄλλως.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..Τ.α...δ.η.μη.τρι.α.κ.α...ἐ.θ.ε.ρί.ζ.ον.τ.ο...
 π.ο.λα.ι.ο.τ.ε.ρ.ο.ν...μ.ι.λ.ε.λ.ε.κ.ι.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε... Ἐ.χρησ.δ.ε.ι... ἢ.τ.ο... κα.ι... ἐ.ν.α.ι... τ.ο... λ.ε.λ.ε.κ.ι... ἢ... μ.ι.π.ρ.ο.ι.δ.υ.λ.ε.κ.ι...)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)... μ.ε.κόσα

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν)... ἢ... λεπίς... τ.ο.δ.ρ.ε.πα.κ.ι.ο.υ... (λε.λ.ε.κ.ι... κ.α... τ.η... κ.ο.σ.α... ἢ... τ.ο... ὀ.μ.α.λ.ή... ἢ... ὀ.δ.ο.ν.τ.ω.τή...)
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά, ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *τῶν π.ρ. ο. μ. ν. α. τ. ω. κ. α. ι. ο. ε. φ. ε. ν. ε. τ. α. α. τῶν*
α. γ. ν. ... κ. α. σ. τ. ο. ρ. ἰ. α. ν.:.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν), ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *τῶν π. α. λ. α. ι. ο. τ. τ. ρ. ο. ν. κ. α. ι. ε. ἴ. ν. α. ι*
α. κ. α. μ. γ. ε. ν. χ. ρ. ἰ. γ. ν. α. ι. α. θ. τ. ρ. ἰ. δ. ρ. ἰ. ἰ. γ. γ. φ. α. κ. ἡ. κ. α. ι. τ. ἡ. ρ. ὀ. β. ἰ. ρ. ἰ. ε. ἴ. κ. ο. σ. α. ι.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *τῶν θ. τ. ρ. ἰ. τ. ο. μ. τ. ο. ε. ἴ. ν. ὀ. φ. ο. σ. ἀπὸ*
τοῦ ε. ἴ. δ. α. φ. ο. υ. λ. ο. κ. α. τ. α. ρ. ἰ. τ. ἡ. ν. μ. ε. ἴ. ρ. ο. ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *ο. ἴ. ν. τ. ἡ. δ. ἰ. ο. ι. θ. τ. ρ. ἰ. δ. τ. α. ι*
ἀ. π. ο. δ. τ. ο. υ. κ. ε. ἴ. τ. ο. ν. ε. ἴ. δ. α. φ. ο. υ. λ. ο. δ. ρ. ἰ. α. γ. μ. α. τ. α.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

τ. ο. π. ο. δ. ε. τ. ο. υ. κ. ι. π. ο. λ. λ. α. μ. α. ζ. ἰ. κ. α. ι. α. ι
κ. ε. φ. α. λ. α. ἰ. τ. ἡ. ν. δ. τ. α. χ. ἡ. ν. ε. ἴ. ρ. ἰ. δ. κ. ο. ν. τ. α. ι. π. ρ. ὀ. ς
τ. ἡ. ν. ἀ. ν. τ. ἡ. ν. κ. α. τ. ε. ν. ὀ. ν. ο. ι. ν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. *καλιούται άγκαλιές.*

γ. Οί θερισταί.

1) Ποίοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοι ήρχοντο ως έπαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποίον ;

*θ.τρι.ζων. άνδρες και γυναίκες. Δ.κυ
 υπήρχον. επαγγελματίαι. θερισταί.
 από άλλου τόπου.*

2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 αποκοπήν (ξεκοπήν). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Το ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθεσατε με τās πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπον σας άνομαστολογίαν)

*Η. άμοι. β.ζων. ήτο παλαιότερον
 εις είδος και αρ.β.ζ.ρον. εις χρήμα
 και. απ.π.δ.δ.ζ.π.ν.η. μετ.π.α.ρο.χ.φ.
 φα.β.ζ.ον.*

3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ιδία τής άριστερεās, κατὰ τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ
 τήν έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην τού σώματος διά νά μή αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μή πονή ή μέση των) ;

*Α.παν.τες. οι. θ.τρι.σταί. (άνδρες
 γυναίκες, παι.δ.ια). ε.φ.ζ.ρον. τ.κ.
 και. ζ.α.δ. χ.φ.ζ.ρα.δ.ζ. ιδ.α.ζ.ζ. αρ.β.ζ.φ.α.ζ.
 π.ρα.δ. π.ρο.φ.ν.ζ.α.ξ.ιν. κα.τ.α.ζ.ον. θ.β.ρι.στον*

4) Ἐίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Δέν... εἶδ. ἰ. δ. ε. τ. α. π. ρ. ο. σ. χ. ἡ... ὡς πρὸς τὴν... ἡμέραν
τῆς... ἔ. β. ὁ. σ. μ. ὁ. ὁ. σ. ᾄ. τ. αὐ. μηνός...

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ... Ὁ. χ. ι. ...

Εἰς τὸν... θερισμὸν... ἐλάμβανον μέρος
συνήθως... μόνον οἱ οἰκτιροί

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

Α. Κ. Δ. Η. Μ. Ι. Α. Δ. Ο. Η. Ν. Ν.
μέρος... τὸν... χωράφι... ἡμέραν... τῆς... ἡμέρας...
ταίαν... ἡμέραν... τὸν... θερισμὸν

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ... δεμάτιασμα... ἐγίνετο... ἀμέσως
μετὰ τὸν... θερισμὸν...

2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως, σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοῦ...στάχους...τοῦ...ἔδενε...ὁ...ἀνὴρ,
 καὶ...οἱ...πύλοι...παρὶ...διδόν...
 ἀγκαλιές...ἔδενον...μὲ...στα-
 χούς...ἀπὸ...βρούλα...
 πρᾶκτον...ἀφαιρῆτο...ἀ...καρπῶν...
 καὶ...δεν...ἐρρίπτου...
 διὸ...μαλακύν...
 καὶ...ἐν...
 διὰ...
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....

Τὰ...δεμάτια...μετὰ...τὸ...
 ἀφῆκοντο...εἰς...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

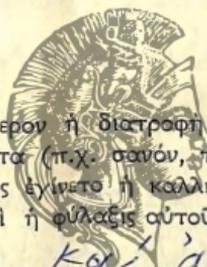
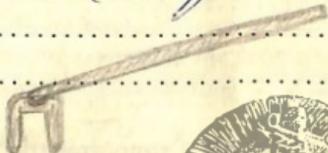
1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ πότων ἔτων

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής.....

Τ.δ.κ. ... Απριλίου ή Μαΐου.

- 2) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η εξαγωγή (βγάλσιμο) των γεωμήλων από το χωράφι; Με σκαπάνη, με άροτρον ή με άλλον τρόπον. Περιγράψατε το σχήμα της σκαπάνης, του άροτρου κλπ. παραθέτοντες και σχετικόν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

ή εξαγωγή γεωμήλων
 έγινετο (και βγάλισι) με δίκέλλι

στ. Συγκομιδή τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίξτετο παλαιότερον ἢ διαστροφῆ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἢ κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἢ φύλαξις αὐτοῦ.....

Η.Α.Ι., Μ.Ε.
 τριφυλλί... και ἀφριόχορτα.
 τὸ τριφυλλί... ἔστρεφον γινόμενον
 και ἀνάκεσάν το... ἢ σπορά μετὰ 7-8 ἡμέρ.
 τὰ ἀφριόχορτα... φύτευον... μόνον γινόμενον
 εἰς τὴν γῆν.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ με ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).....

Ἐστρεφον τὰ (τριφυλλί-χορτα) τὸν ὄνιον
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) με κόσσαν.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσι-
 σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

*ἂν ἀνήκει.. ὡς κ. ὅπως.. εἰς.. μίαν οἰκογένειαν, ὅταν
 εἴ ἀνήκει εἰς π.π. ἰσοπ. πρὸς οἰκογένειαν, ἢ χρῆσις τοῦ
 ἀλώνιου γίνεται μετὰ τὴν στήριξιν π.χ. μίαν ἢ ἄλλαν οἰκογένειαν*

- 6) Ἀπὸ ποῦ ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ..

Ἄρχεται.. γιν. 10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/45/46/47/48/49/50/51/52/53/54/55/56/57/58/59/60/61/62/63/64/65/66/67/68/69/70/71/72/73/74/75/76/77/78/79/80/81/82/83/84/85/86/87/88/89/90/91/92/93/94/95/96/97/98/99/100/101/102/103/104/105/106/107/108/109/110/111/112/113/114/115/116/117/118/119/120/121/122/123/124/125/126/127/128/129/130/131/132/133/134/135/136/137/138/139/140/141/142/143/144/145/146/147/148/149/150/151/152/153/154/155/156/157/158/159/160/161/162/163/164/165/166/167/168/169/170/171/172/173/174/175/176/177/178/179/180/181/182/183/184/185/186/187/188/189/190/191/192/193/194/195/196/197/198/199/200/201/202/203/204/205/206/207/208/209/210/211/212/213/214/215/216/217/218/219/220/221/222/223/224/225/226/227/228/229/230/231/232/233/234/235/236/237/238/239/240/241/242/243/244/245/246/247/248/249/250/251/252/253/254/255/256/257/258/259/260/261/262/263/264/265/266/267/268/269/270/271/272/273/274/275/276/277/278/279/280/281/282/283/284/285/286/287/288/289/290/291/292/293/294/295/296/297/298/299/300/301/302/303/304/305/306/307/308/309/310/311/312/313/314/315/316/317/318/319/320/321/322/323/324/325/326/327/328/329/330/331/332/333/334/335/336/337/338/339/340/341/342/343/344/345/346/347/348/349/350/351/352/353/354/355/356/357/358/359/360/361/362/363/364/365/366/367/368/369/370/371/372/373/374/375/376/377/378/379/380/381/382/383/384/385/386/387/388/389/390/391/392/393/394/395/396/397/398/399/400/401/402/403/404/405/406/407/408/409/410/411/412/413/414/415/416/417/418/419/420/421/422/423/424/425/426/427/428/429/430/431/432/433/434/435/436/437/438/439/440/441/442/443/444/445/446/447/448/449/450/451/452/453/454/455/456/457/458/459/460/461/462/463/464/465/466/467/468/469/470/471/472/473/474/475/476/477/478/479/480/481/482/483/484/485/486/487/488/489/490/491/492/493/494/495/496/497/498/499/500/501/502/503/504/505/506/507/508/509/510/511/512/513/514/515/516/517/518/519/520/521/522/523/524/525/526/527/528/529/530/531/532/533/534/535/536/537/538/539/540/541/542/543/544/545/546/547/548/549/550/551/552/553/554/555/556/557/558/559/560/561/562/563/564/565/566/567/568/569/570/571/572/573/574/575/576/577/578/579/580/581/582/583/584/585/586/587/588/589/590/591/592/593/594/595/596/597/598/599/600/601/602/603/604/605/606/607/608/609/610/611/612/613/614/615/616/617/618/619/620/621/622/623/624/625/626/627/628/629/630/631/632/633/634/635/636/637/638/639/640/641/642/643/644/645/646/647/648/649/650/651/652/653/654/655/656/657/658/659/660/661/662/663/664/665/666/667/668/669/670/671/672/673/674/675/676/677/678/679/680/681/682/683/684/685/686/687/688/689/690/691/692/693/694/695/696/697/698/699/700/701/702/703/704/705/706/707/708/709/710/711/712/713/714/715/716/717/718/719/720/721/722/723/724/725/726/727/728/729/730/731/732/733/734/735/736/737/738/739/740/741/742/743/744/745/746/747/748/749/750/751/752/753/754/755/756/757/758/759/760/761/762/763/764/765/766/767/768/769/770/771/772/773/774/775/776/777/778/779/780/781/782/783/784/785/786/787/788/789/790/791/792/793/794/795/796/797/798/799/800/801/802/803/804/805/806/807/808/809/810/811/812/813/814/815/816/817/818/819/820/821/822/823/824/825/826/827/828/829/830/831/832/833/834/835/836/837/838/839/840/841/842/843/844/845/846/847/848/849/850/851/852/853/854/855/856/857/858/859/860/861/862/863/864/865/866/867/868/869/870/871/872/873/874/875/876/877/878/879/880/881/882/883/884/885/886/887/888/889/890/891/892/893/894/895/896/897/898/899/900/901/902/903/904/905/906/907/908/909/910/911/912/913/914/915/916/917/918/919/920/921/922/923/924/925/926/927/928/929/930/931/932/933/934/935/936/937/938/939/940/941/942/943/944/945/946/947/948/949/950/951/952/953/954/955/956/957/958/959/960/961/962/963/964/965/966/967/968/969/970/971/972/973/974/975/976/977/978/979/980/981/982/983/984/985/986/987/988/989/990/991/992/993/994/995/996/997/998/999/1000

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ..

ε.π.π.ρ.χ.ε.ν.: τὸ... χωματῶ λωνο...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματῶ λωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως δια μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων) ..

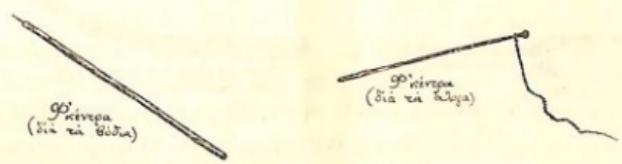
ε.π.π.ρ.χ.ε.ν.: τὸ... χωματῶ λωνο... καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ καὶ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ..

ε.π.π.ρ.χ.ε.ν.: τὸ... χωματῶ λωνο... καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ καὶ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν ... *δ. εν... ε.χ. ε.σ... γ. δ. λα. γ. η. ρ. αν*
θ. ν. ο. μ. κ. α. ι. α. ν. ... ε. η. λ. α. ν. ι. ρ. ε. γ. ο. ... μ. ι. α. ... ε. γ. ρ. ω. σ. ι. σ.

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να άποχωρισθούν τα άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστοί (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσαπαληδες, καλούμενοι άλωνιστοί και άγωγιάτες), οι όποιοι είχαν βόδια ή άλογα και άνελάμβανον τον άλωνισμό

... Η. λ. ω. ν. ι. ζ. ο. ν. ο. ι. ... γ. δ. ι. ο. ι. ... ο. ι. ... σ. τ. η. ρ. μ. ι. ... μ. ε. ... τ. α. ... γ. ι. δ. ι. κ. α. ... γ. ω. ν. ... λ. ω. ν. ι. α. ...

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Ναι! τó κοπάνισμα... γ. η. ... φ. α. κ. η. ... και... γ. ω. ν. ... φ. α. σ. τ. ο. δ. ω. ν. ... μ. ι. ... χ. α. κ. δ. ρ. ο. ν. ... ζ. ν. ... λ. α. ν. ... ε. τ. ο. ν. ... κ. α. ... π. α. ... κ. α. ν. ...

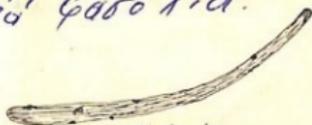
19) Ό κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και προιον τó σχήμά του ;

δ. εν... ε. χ. ε. κ. ... γ. η. ... δ. λ. α. ι. γ. η. ρ. α. ι. ... δ. λ. ο. μ. α. σ. λ. α. ν. ... κατε- ... σ. κ. ε. ν. α. ρ. ε. γ. ο. ... ε. ν. η. δ. η. ν. ι. ... ε. ε. ... γ. ι. τ. ε. α. σ. ... μ. η. κ. ο. υ. ... ε. 50 ρ. ... και... π. α. χ. ο. υ. ... 9,25 - μ. ... π. ρ. ο. ι. π. ο. υ.

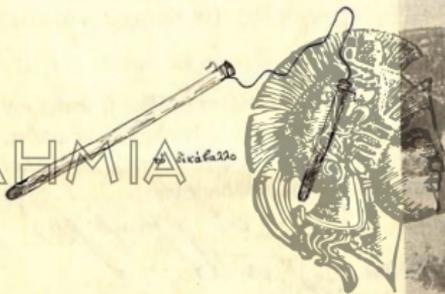
20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *τὸ κοπάνισμα ἐγένετο*
τὸ εἰς τὸ ἀλώνι... ἢ εἰς τὴν αὐλήν... διὰ τὸν κοπάνον...
τὴν φακὴν καὶ τὰ ρεβιθία.

κόπανος στρογγυλός

ξίλο κοπανιστῶν διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

ἐξέλελλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; ... *ἐπὶ τῶν μελῶν*
τῆς οἰκογενείας

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγράφηματα ἢ φωτογραφίας)

Τὰ... κοπάνισμα... ἐργαλεῖο... αὐτὸ... ἐπιπέδου,
ἐπιπέδου... ἐπιπέδου... καὶ... ἀπέβλεπτε... μόνον
ἐπιπέδου... χωρισμὸν... τῶν καρπῶν

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... 0.χ.ι

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... 1.9.5.8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΡΟΪΚΤΗΡΙΑΣ ΒΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

οἱ ἀλωνισμένοι στάχες λέγονται
δικριάνι

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἀρχι. κ. α. β. ... δ. γ. α' ... δ. α. ρ. ὠ. δ. ρ. α. ν. κ. α. ἰ. ... ε. ν. ο. ν. ε. -
 χ. α. ἰ. α. ... μ. τ. ... κ. ὀ. δ. κ. ἰ. ν. ο. ... κ. α. γ. ο. ἰ. μ. γ. κ. ο. ν. ν. τ. ε. ρ. μ. ὀ. -
 κ. ἰ. ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

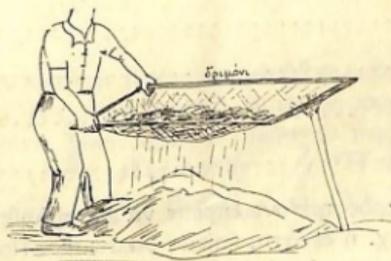
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον σαλιό δερμάτινον

κόθρος ἢ ἀριλόγι

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Κατὰ τὸ λίσσιμα εἰρημοί -
 ουν... δάριον... δ' ἰο' τὴν ἀπομάκρυνσιν
 τῶν ξένων ἐργῶν καὶ ἐκ συνεχῆ
 καὶ δίκινον

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λισσίματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

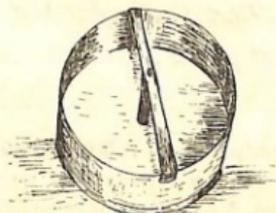
ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν, ὅπου χαράσσεται ὁ σταυρὸς, ἐμπηγνύεται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λισσίματος

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖα ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείου) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

.....
.....
.....

μυσοκόλι

κούτελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (δνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

.....
.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

*Καρπὸς... ἀπεθηκεύετο ἐντὸς
τῆς οἰκίας... εἰς εἰδικὸν... χωρὸν, καλὸν, βίβω
ἀμπάρι.....*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; ... *Το ἄχυρον ἀπε-
δη κείετο εἰς τὸν ἄχυρωνα, ἐκείν... του.
Χαρίου, παρὰ το ἄλωνι.*

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται
μετὰ τοῦ ἀλώνισμα.*

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Παραμονὴ Χριστουγέννων

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Τὴν 12 μ.μ. ὥραν εἰς
τὴν πλατείαν τοῦ Χαρίου*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

..... Π.ρ.π. σ.υ.μ.π.σ.ν.α.....

β'. 1) Ποιοί ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

Τήν πυράν' ανάπτουν τὰ παιδία.....

2) Ποῖος ή ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; *Αν ναι, ἀπό ποῖον μέρος ; ... τ.σ. ζύλα

τ.σ. σ.υ.λ.λ.έ.φ.ο.ν. τὰ παιδία... και... ἄλον
κ.α.ν.κ. αὐτὰ κ.λ.έ.π.τ.ο.ν. ἀπ' ἄ.λ.ο.ι. γ.ο.ι. οἰκίας

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Κατὰ παιδί... μεταφέρει ἀπό τήν οἰκίαν
ταύτην... δ.κ.α.γ. τρία... ξύλα, θάμνους
κ.α.τ. και... ἄλον... αὐτὰ κλέπτουν
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Δέν ὑπάρχουν... συνήθειαι

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν, (Περιγραφή λεπτομερῆς)

οὐκ ἔστι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

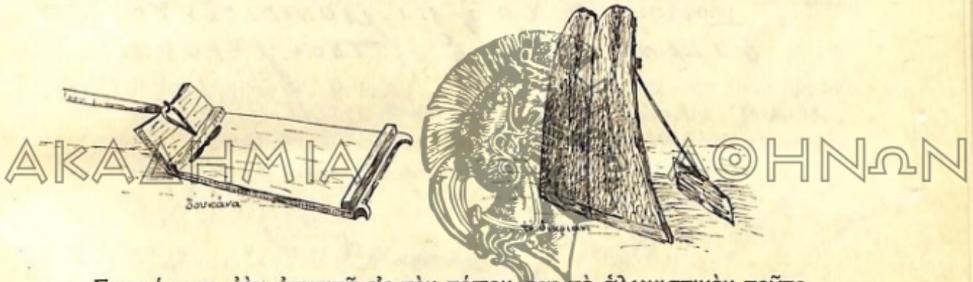
ΑΘΗΝΩΝ

Κραταρχία
Κραταρχία

τες και σχετικῆς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφῆματα).....
 Τ.ο...δ.χαικ...δουκ...ελα...ἀπα...γαν...δ.τ.ν...λον
 και...εν...δουκε...α.γ...γα...φ.κ.α...αδ...ε.π.γ...π.α.α -
 Π.π.ε.ρ.ω.δ...δ.χ.ε.δ.ια...φ.φ.α.μ.ι.α:.....

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἔν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανῆμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἐκ τῆς ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανῆμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

...δ.ε.ν...ἐπρω...δ.ι.μ.ο.π.ο.ι.η.ν...μ.χ.α.κ.ι.κ.όν
 α.χ.ω.κ.ι.δ.ζ.ι.κ.όν...μ.ε.δ.όν

Π Ε Ρ Ι Γ Ρ Α Φ Η

ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ Κ Ρ Α Ν Ο Χ Ω Ρ Ι Ο Υ

ΝΟΜΟΥ Κ Α Σ Τ Ο Ρ Ι Α Σ

'Απ' 8, τι ένθυμοῦνατι οί γεροντότεροι οί γονεῖς των 'εκαλλιέργουν τούς
 άγροῦς των μέχρι και τό έτος 1935 με ξύλινον άροτρον. 'Από τό 1935 και
 έντεῦθεν εἰσήχθη τό σιδηροῦν άροτρον, ή προμήθεια τοῦ όποιοῦ έγίνετο από
 τήν Καστοριάν. 'Η σπορά τῶν σιτηρῶν έγίνετο από τοῦ 'Οκτωβρίου μέχρι
 και τῆς 15ης Δεκεμβρίου, δούκις αἱ καιρικαί συνθήκαι τό επέτρπον.
 Οί άγροί έλιπαίνοντο μέχρι και τό 1955 με ζωϊκήν κόπρον, "εκτοτε δέ με
 λιπάσματα έν τῆς άγοράς. Τό όργανο τοῦ άγροῦ έγίνετο δύο φορές: Τήν δευ-
 τέραν φοράν έρρίπτετο ό σπόρος τῶν (ειρων) και έν συνεχείᾳ "εσβάρνι-
 ζαν" τόν άγρόν με ξυλλήνην σβάρνην. Οί άγροί μέχρι μέχρι τό 1955 έγίνετο διά
 τῶν χωρῶν τοῦ όκοῦ. Οί έρημινοί και θέριστοι άγροί τῶν χωρῶν θερ-
 σμοῦ εχρησιμοποιοῦν θρέπανι ή "ερίνη", ή προμήθεια τοῦ όποιοῦ έγίνετο
 -ως και ὄλων τῶν γεωργικῶν εργαλείων από τήν Καστοριάν. 'Ο θερισμός
 έγίνετο μόνον από τά μέλη τῆς οἰκογενείας και δασάκις περιστάτο ανάγκη
 έβοηθοῦντο από συγγενικά των πρόσωπα άνευ άμοιβῆς, με τήν ὑποχρέωσιν ὅπως
 άντακοδῶσουν τήν παρασχεθεῖσαν βοήθειαν. Τά δράγματα τῶν σταχῶν έτοπο-
 θετοῦντο επί τοῦ ἑδάφους πολλά μαζί και προς τήν αὐτήν κατεύθυνσιν.
 'Εθέριζον άνδρες-γυναῖκες και παιδιά άκομη. "Απαντες δέ οί θερισταί
 έφερον τι εἰς τήν άριστεράν χεῖτραν προς προφύλαξιν κατά τόν θερισμόν.
 Τά δεμάτια έγίνοντο άμέσως μετά τόν θερισμόν και άφήνοντο εἰς τήν ὄξιαν
 θέσιν. 'Ο άνδρας έδενε τούς στάχους, ένῶ τά ὑπόλοιπα μέλη τῆς οἰκογενεί-
 ας μετέφερον τίς "άγκαλιές". Μετεφέροντο δέ τά δεμάτια εἰς χῶρον τοῦ ά-
 λωνιοῦ μετά τό πέρας τοῦ θερισμοῦ άπάντων τῶν χωραφιῶν. 'Ο άλωνισμός έγί-
 νετο διά βοῶν και ἴππων και διήρκει περί τάς 15 ήμέρας. Τό "άπλωμα" τοῦ ά-
 λωνιοῦ ήρχιζεν από τῆς άνατολῆς τοῦ ήλιου ή και ένωρίτερον. Κατά τήν διάρ-
 κειαν τοῦ άλωνισμοῦ εχρησιμοποιοῦν τό δειράνι και τήν τζουγράναν ὡς και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ειδικήν άλωνδβεργαν διά τήν δόξησιν και τό κτόπημα τών ζώων.

'Ηλάνιζεν δέ ο υδριος ο γεωργός μέ τά ιδιικά του ζώα.

Μετά τό άλώνισμα και τήν άφαιρσιν του άχθρου ήκολοθητό λιχνισμα, τό όποτον έγίνετο ύπό τών μελών της οίκογενείας . 'Εχρησιμοποιοουν δέ κατά τό λιχνισμα φτυάρι και θρινάκι (ξβλίνα) ώς και σάρωθρα διά τήν άφαιρσιν τών ζένων ύλών και τέλος τό κδσκινον καλοόμενον "ντερμόνι".

Διά τήν φαίην και τά φασόλια έχρησιμοποιοουν ώς μέσον άποχωρισμού του φλο-
ου από τον καρπόν τό κοπάνισμα διά ζβλου-κοπάνου- μήκουσ Ι,50 μ. και πά-
χουσ 0,25 μ.- 'Ο καρπόσ άπεθηκεύετο έντός της οίκιασ και εις ειδικόν
πρδσ τουτοίσ χώρον ,καλοόμενος "άμπάρι" και τδ άχυρον (άπεθηκεύετο) εις τόν
άχυρωνα παρά τό άλώνι.

'Από τό 1955 και έντεθεν χρησιμοποιοούν άποκλειστικά μηχανικά μέσα διά
τήν κολλιέργειαν τών άγρών των: ήτοι γεωμεχανικός έλυστήρας, σπαρτική μη-
χανάσ, λιπασματοδιανομέτс, θεριζοσάκι, κοπτική μηχανάσ, μηχανάσ διά τό δέσι-
μο του άχθρου κ.λ.π.

ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΔΙΑΚΑΘΗΜΕΡΙΑΣ (ήσ σποράσ και τήν άλίανισμα άπό τήν άποφύλλον (φύλλον).

...Ολαι αι άγροτικάσ περιοχαί πρδσ τού άχθρου ήλθον εις Τουρκίουσ γαιοκτη-
μονασ, τά έκελλιέργουν όμως οι κάτοικοί του χωρίου έπί ένουκίω εις εί-
δος. Μετά τήν άπελευθέρωσιν από τόν Τουρκικόν ζυγόν άπασαι αι άγροτι-
και περιοχαί διενεμήθησαν ύπό του 'Ελληνικού Κράτουσ (εις τούσ κατοίκουσ.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

'Υπάρχει τό έθιμον να άνάπτουν ένταύθα φωτιά (Η μπουμπούνεσ) τήν παρα-
μονήν τών Χριστουγέννων και περί ώραν Ι2 μ.μ. εις τήν πλατείαν του χωρί-
ου. Οι φωτιέσ αύτέσ λέγονται "μπουμπούνεσ". Τά ζόλα τά συλλέγουν τά παι-
διά και τήν πυράν τήν άνάπτουν έπίσης τά παιδιά.

ΑΙ άνωτέρω πληροφοριαί έλήφθησαν από τόν κ. 'Αργύριον Φωτόπουλον, γεννηθέντα
έν Κρανοχωρίω, έτών 57, από Ι-Ι-1970 έωσ 31-Ι-1970.

Έν Κρανοχωρίω τή Ι0-2-1970
'Ο Δ/ντήσ του Χωλείου
'Αναστασίου Σιώντασ
Διδάσκαλοσ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΡΑΝΟΧΩΡΙΟΥ
Ἄριθ. Πρωτ. 26

Πρὸς
τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης
τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας
Ἀναγνωστοπόδου 14
Ἐς Ἀθήνας

Ἐν Κρανοχωρίῳ τῆ 10-2-1970

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ
ὑποβάλω Ἰμῶν, συνημμένως, "ἔρωτημα-
τολόγιον διὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα..."
δεόντως συμπληρωμένον, ὡς καὶ περι-
γραφὴν γεωργικῶν ἀπασχολήσεων τοῦ
Κρανοχωρίου-Νομοῦ Καστορίας-
παρακαλέσω διὰ τὰ καθ' Ἰμᾶς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Δ/ντὴς τοῦ Σχολείου

Ἀναστάσιος Σιώντας

Διδάσκαλος